

D E C I Z I E

09 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Ala Cobăneanu

Judecătorii: Tatiana Răducanu, Nicolae Gordilă,
Iurie Diaconu și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Furnică Victor în interesele lui Călugăru Ion, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Furnică Victor în interesele lui Călugăru Ion împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a plîngerii și încasarea prejudiciului moral, împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2013, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a ț ă

Prin mandatul din 09 octombrie 2012 avocatul Furnică Victor a fost împuternicit de Călugăru Ion să-i acorde asistență juridică în instanțele de judecată, cu dreptul de a semna și depune acțiunea, de a contesta hotărîrea judecătorească, etc.

La 10 octombrie 2012 avocatul Furnică Victor a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată în interesele lui Călugăru Ion împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a plîngerii și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii avocatul Furnică Victor a indicat că la 28 ianuarie 2010 Călugăru Ion a înregistrat la Comisariatul General de Poliție mun. Chișinău în temeiul art. 448 alin. (2) Codul contravențional contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constator din 16 ianuarie 2010.

Comisariatul General de Poliție mun. Chișinău a expediat contestația pentru examinare conform competenței la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21 noiembrie 2010 contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2011 hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 22 noiembrie 2010 a fost casată, iar cauza restituită la rejudecare.

Indică avocatul Furnică Victor că începînd cu data înregistrării dosarului în Judecătoria Centru mun. Chișinău după expedierea acestuia la rejudecare – 09 iunie 2011 și pe parcursul a 3 ani Călugăru Ion are calitatea procesuală de contravenient.

Situația în care se află Călugăru Ion i-a creat frustrare și incertitudine, iar aceste circumstanțe denotă suferințele morale pe care le suportă timp îndelungat.

Cere avocatul Furnică Victor constatarea încălcării dreptului lui Călugăru Ion la judecarea în termen rezonabil a plîngerii și încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2013 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 05 martie 2013 avocatul Furnică Victor a depus recurs în interesele lui Călugăru Ion împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea acesteia și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului avocatul Furnică Victor a indicat că prima instanță nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat eronat legea, iar prin faptul că nu a dat răspuns la argumentele din acțiune a încălcat dreptul lui Călugăru Ion la un proces echitabil.

Conform art. I din Legea nr. 155 din 5 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, Codul de procedură civilă a fost modificat și completat cu excluderea din acesta a articolelor 397-422, care reglementau examinarea cererilor de recurs în secțiunea I.

Conform art. II alin. (6) din Legea nr.155 din 5 iulie 2012, recursurile depuse împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de către curțile de apel vor fi examinate de Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor prezentei legi.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procesuale civile în vigoare la data judecării cauzei civile.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) și art. 444 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul declarat se judecă în limitele invocate și în baza referinței depuse de către intimat fără înștiințarea participanților la proces.

Examinînd cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, întemeiat și care necesită să fie admis cu casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Din actele pricinii rezultă că la 28 ianuarie 2010 Călugăru Ion a depus în temeiul art. 448 Codul contravențional contestație asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constator din 16 ianuarie 2010 (f. d. 8).

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 22 noiembrie 2010 contestația lui Călugăru Ion a fost respinsă (f. d. 9).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2011 hotărîrea primei instanțe a fost casată, iar cauza restituită la rejudecare (f. d. 10, 11).

Prima instanță a citat contravenientul Călugăru Ion pentru ședința judiciară din 10 octombrie 2011 (f. d. 12).

Începînd cu 10 octombrie 2012 și pînă la 29 ianuarie 2013 cauza contravențională nu a fost examinată (f. d. 13-18).

La 10 octombrie 2012 avocatul Furnică Victor a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată în interesele lui Călugăru Ion împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a plîngerii și încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

Prima instanță a respins acțiunea ca neîntemeiată, motivînd că termenul de judecare consacrat cauzei contravenționale pendinte este rezonabil în raport cu circumstanțele dosarului.

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că prima instanță a încălcat și aplicat eronat normele de drept material.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în

judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

Actele pricinii atestă că Călugăru Ion a depus contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constator din 16 ianuarie 2010 în temeiul art. 448 Codul contravențional.

Conform art. 454 alin. (1) și (2) Codul contravențional, cauza contravențională se judecă în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanță.

Dacă există temeiuri rezonabile, judecătorul, prin încheiere motivată, poate prelungi termenul de judecare a cauzei cu 15 zile.

Coroborând prevederile Codului contravențional cu normele materiale de la art. 2 alin. (1) și (2) Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, se deduce că încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei a avut loc din motive ce nu pot fi imputate exclusiv lui Călugăru Ion.

Astfel, examinarea cauzei contravenționale a fost amânată de numeroase ori pe termene ce depășesc cu mult perioada de 30 zile impusă de legiuitor pentru examinarea cauzei în fond.

În acest sens este nejustificată poziția primei instanțe despre atitudinea abuzivă a contravenientului și avocatului acestuia în raport cu durata examinării cauzei și folosirea cu rea-credință de drepturile procedurale.

Este de menționat că conform art. 456 alin. (1) Codul contravențional, judecătorul conduce ședința de judecare a cauzei contravenționale, asigură ordinea și solemnitatea ședinței.

Din prevederea legală citată rezultă că sarcina de a pune capăt abuzurilor de drept în ședință și pe parcursul examinării cauzei revine judecătorului, care nu trebuie să tolereze acțiunile părților ce ar duce la tergiversarea examinării cauzei și excederea termenului imperativ stabilit de lege pentru judecare.

Cauza contravențională din speță se judecă pe parcursul a mai bine de 3 ani, fiind începută la 28 ianuarie 2010 și la 29 ianuarie 2013 nefiind încă finalizată.

Acest termen raportat la termenul de 30 zile impus de art. 454 Codul contravențional cu certitudine denotă termenul nerezonabil de examinare a cauzei contravenționale în privința contestației depuse de Călugăru Ion.

Constatarea încălcării termenului de examinare a cauzei contravenționale denotă și cauzarea prejudiciului moral persoanei trase la răspundere contravențională, care se află în incertitudine în raport cu rezultatul examinării timp de mai bine de 3 ani, și a cărui drept la judecare în termen rezonabil a cauzei a fost încălcat în mod nejustificat.

Aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile de complexitate a cauzei, comportamentul părților și interesul reclamantului.

Astfel, în materia duratei nerezonabile a procedurilor judiciare, sumele acordate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului variază în dependență de perioada procedurilor judiciare.

Pentru 5 sau 10 ani Curtea Europeană a Drepturilor Omului acordă despăgubiri între 1000 și 2500 euro.

Cea mai mică sumă a fost acordată în mărime de 600 euro pentru durata excesivă a procedurilor judiciare de 6 ani în cauza societății cu răspundere limitată „Deservire” contra Moldovei (hotărîrea din 06 octombrie 2009, definitivă la 06 ianuarie 2010).

În aceste circumstanțe Colegiul consideră oportun de a acorda reclamantului Călugăru Ion despăgubire morală pentru perioada excesivă a procedurii judiciare în sumă de 6000 lei, cîte 2000 lei pe an, care este reală și rezonabilă în raport cu complexitatea cauzei, comportamentul părților și interesul reclamantului, iar în rest de a respinge acțiunea ca neîntemeiată.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că prima instanță a interpretat și aplicat eronat normele de drept material și a apreciat eronat circumstanțele pricinii, care impun o soluție de admitere parțială a acțiunii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2013 și de a emite o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de avocatul Furnică Victor în interesele lui Călugăru Ion.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Furnică Victor în interesele lui Călugăru Ion împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a plîngerii și încasarea prejudiciului moral cu emiterea unei noi hotărîri prin care:

Cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Furnică Victor în interesele lui Călugăru Ion împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a plîngerii și încasarea prejudiciului moral se admite parțial.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Călugăru Ion suma de 6 000 (șase mii) lei cu titlu de prejudiciu moral pentru durata nerezonabilă a procedurii judiciare de examinare a cauzei contravenționale.

În rest cerințele se resping ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:	/semnătura/	Ala Cobăneanu
Judecătorii	/semnătura/	Tatiana Răducanu
	/semnătura/	Nicolae Gordilă
	/semnătura/	Iurie Diaconu
	/semnătura/	Sveatoslav Moldovan

Copia corespunde originalului

Judecător Sveatoslav Moldovan